

Facultade de Dereito

Información xeral

1. DATOS DO CENTRO

Facultade de Dereito, Edificio Xurídico Empresarial
Campus Universitario As Lagoas s/n
32004 - Ourense
Ourense
España

sdefdo@uvigo.es

Tlf.: +34 988 368 700 - +34 988 368 900

Fax: +34 988 368 923

Web <http://dereito.uvigo.es>

2. EQUIPO DE GOBERNO

- Decano: Prof. Dr. D. Roberto O. Bustillo Bolado
- Vicedecana de Organización Académica: Prof.ª Dra. Dna. Susana Álvarez González
- Vicedecana de Planificación e Calidade: Prof.ª Dra. Marta Fernández Prieto
- Secretaria: Prof.ª Dr.ª Dna. María Dores Fernández Fustes

3. COORDINADORA DE RELACIÓNS INTERNACIONAIS

- Prof.ª Dra. Dna. Belén Sánchez Ramos

4. COORDINADORA DE GRAO

- Prof.ª Dra. Lourdes Borrajo Diz

Grao en Dereito

Materias

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
003G081V01301	Dereito civil I. Obrigas e contratos	1c	6
003G081V01302	Dereito penal I	1c	9
003G081V01303	Dereito internacional público	1c	9
003G081V01304	Dereito da Unión Europea	1c	6
003G081V01401	Dereito administrativo I	2c	9

O03G081V01402	Dereito penal II	2c	6
O03G081V01403	Sistema xudicial español e proceso civil	2c	9
O03G081V01404	Dereito civil II. Dereitos reais	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito civil I. Obrigas e contratos				
Materia	Dereito civil I. Obrigas e contratos			
Código	003G081V01301			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	de Franco Paz, Fernando			
Profesorado	Abundancia Domínguez, José de Franco Paz, Fernando			
Correo-e	ffranco@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia obrigatoria do primeiro cuadrimestre do segundo curso, que trata de elementos esenciais do Dereito Civil patrimonial, a saber, a obrigación e os contratos. Dedícase unha especial atención á responsabilidade civil tanto contractual como extracontractual.			

Competencias de titulación

Código	
A47	CE47 - Coñecer as normas civís relativas ao dereito de Obrigacións, á Teoría Xeral da Contratación e aos Contratos en particular, con referencia á responsabilidade civil contractual e extracontractual
A48	CE48 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos de Dereito civil, abordando a súa solución mediante a procura, interpretación e aplicación da normativa civil aplicable ao suposto concreto
A58	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A59	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A60	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
A62	CG1 - Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
A65	CG4 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
B1	CT1 - Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
B2	CT2 - Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
B3	CT3 - Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
B4	CT4 - Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
B5	CT5 - Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
CT4 - Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.	B4
CT5 - Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.	B5
CT1 - Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.	B1
CT2 - Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.	B2
CT3 - Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.	B3
CG1 - Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.	A62
CG4 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	A65

CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	A59
CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo	A58
CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	A60
CE47 - Coñecer as normas civís relativas ao dereito de Obrigações, á Teoría Xeral da Contratación e aos Contratos en particular, con referencia á responsabilidade civil contractual e extracontractual	A47
CE48 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos de Dereito civil, abordando a súa solución mediante a procura, interpretación e aplicación da normativa civil aplicable ao suposto concreto	A48

Contidos

Tema

Tema I: O Dereito Civil Patrimonial. A obriga.

Fontes.

Tema II: Estructura da relación obrigatoria. Clases de obrigas.

Tema III: A modificación e a transmisión das obrigas. A extinción das obrigas: o artigo 1156 do Código civil. O cumprimento das obrigas.

Tema IV: O incumprimento das obrigas: causas. A protección do crédito.

Tema V: O contrato: concepto e requisitos. A formación do contrato.

Tema VI: O precontrato. As condicións xerais da contratación.

Tema VII: Interpretación e integración do contrato. A eficacia e a ineficacia do contrato.

Tema VIII: A compraventa no Código civil e nas leis especiais. A permuta. A donación.

Tema IX: Os arrendamientos urbanos e os rústicos. O contrato de obra. O contrato de servicios.

Tema X: O mandato. A sociedade. O préstamo. O depósito.

Tema XI: Os contratos aleatorios. A fianza. A transacción e o arbitraje.

Tema XII: As obrigas extracontractuais. Os cuasi-contratos e o enriquecemento sin causa. A responsabilidade civil extracontractual.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	35	25	60
Estudo de casos/análises de situacións	15	0	15
Estudo de casos/análise de situacións	15	10	25
Probas de resposta curta	1.5	48.5	50

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que ten que desenvolver o estudante.
Estudo de casos/análises de situacións	Formulación dunha situación ou problemática xa dada, ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, da análise dos antecedentes, das condicións, da situación, etc.

Atención personalizada

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Estudo de casos/análise de situacións	Formulación dunha situación ou problemática xa dada, ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, da análise dos antecedentes, das condicións, da situación, etc.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

El alumno que no se acoja a la evaluación continua podrá hacer un examen final en el que se le formularán, en relación con los contenidos de la materia, preguntas de respuesta corta, y tendrá que resolver un supuesto práctico sobre la materia. La calificación de las respuestas cortas supondrá un 80% de la calificación del examen, y la resolución del caso práctico, el 20% restante.

En la segunda edición, el alumno que se acoja a la evaluación continua podrá realizar una prueba de respuesta corta; el alumno que no se acoja a la evaluación continua será calificado de la misma manera que en e párrafo anterior.

Los exámenes se celebrarán según el calendario aprobado por la Junta de Facultad.

Bibliografía. Fontes de información

Albaladejo, **Derecho de Obligaciones. Tomo II. Vols. I y II**, Bosch,
 Bercovitz Rodríguez-Cano y otros, **Manual de Derecho civil. Obligaciones y Contratos, 2 Vols.**, Bercal,
 Díez-Picazo y Gullón, **Instituciones de Derecho civil. Vol. 1**, Tecnos,
 O'Callaghan Muñoz, **Compendio de Derecho civil. Tomo II, vols. I y II**, Edersa,
 Lacruz Berdejo, **Elementos de Derecho Civil. Tomo II, vols. I, II y III**, Bosch,
 Lasarte Álvarez, **Principios de Derecho civil. Tomo II y III**, Trivium,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

(*)/

Materias que se recomienda ter cursado previamente

(*)/

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito penal I				
Materia	Dereito penal I			
Código	003G081V01302			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Lago Calvo, Francisco José			
Profesorado	García Sobrado, José Manuel Lago Calvo, Francisco José Rodríguez Vázquez, Virgilio			
Correo-e	lagocalvo@yahoo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia na que se estudan conceptos xerais do Dereito penal, con especial atención na teoría do delito e na teoría da pena			

Competencias de titulación	
Código	
A51	CE51 - Coñecer o concepto de Dereito penal, os criterios de aplicación temporal e espacial das normas penais, a Teoría Xeral do delito e as consecuencias xurídicas do delito
A52	CE52 - Saber interpretar e aplicar as normas de Dereito penal prestando especial atención ao seu desenvolvemento pola doutrina penal española e comparada
A58	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A59	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A61	CB5 - Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
A62	CG1 - Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
A63	CG2 - Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
A64	CG3 - Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
A65	CG4 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
B1	CT1 - Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
B5	CT5 - Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.	A62
Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual.	A63
Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica.	A64
Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar.	A65
Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo	A58
Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	A59
Que os estudantes desenvolven aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	A61
Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.	B1
Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.	B5

Coñecer o concepto de Dereito penal, os criterios de aplicación temporal e espacial das normas penais, a Teoría Xeral do delito e as consecuencias xurídicas do delito. A51

Saber interpretar e aplicar as normas de Dereito penal prestando especial atención ao seu desenvolvemento pola doutrina penal española e comparada. A52

Contidos

Tema

INTRODUCCIÓN	Lección 1. Derecho Penal. Denominación. Derecho penal objetivo. Concepto formal de Derecho Penal. Concepto material de Derecho Penal. Autonomía o acesoriedad del Derecho penal. Parte general y parte especial del Derecho penal. Lección 2. El ius puniendi o potestad punitiva (el denominado Derecho penal subjetivo) Lección 3. Ciencia jurídico penal, ciencias penales y relaciones del Derecho penal con otras ramas del Derecho. Lección 4. Evolución de la ciencia penal y del Derecho penal. Lección 5. Fuentes del Derecho penal. El principio de legalidad penal. La ley penal. Otras fuentes del Derecho penal. Lección 6. Interpretación de la ley penal. Lección 7. Ámbito temporal de la ley penal. Lección 8. Ámbito espacial de la ley penal.
EL DELITO	Lección 9. Concepto de delito. La estructura del concepto de delito: su evolución. Concepto legal de delito en el Derecho español. Lección 10. La acción o conducta como fundamento del delito. Lección 11. Ausencia de acción: causas y supuestos. Las [actuaciones] de las personas jurídicas.
EL DELITO COMISIVO	Lección 12. El tipo de injusto. Clases de delitos (tipos). Lección 13. La antijuridicidad. El bien jurídico. Lección 14. Parte objetiva del tipo de injusto. Elementos objetivos del tipo. Tipos abiertos y elementos especiales de antijuridicidad. Elementos esenciales y accidentales del tipo. Lección 15. Parte objetiva del tipo en delitos de resultado: causalidad e imputación objetiva. Lección 16. Parte subjetiva del tipo. Introducción. Elementos subjetivos (específicos) del tipo o del injusto. El dolo. Lección 17. Exclusión del dolo: el error de tipo. Error de prohibición. Error directo e inverso (de tipo o de prohibición). Error sobre causas de justificación. Error sobre causas de atipicidad penal. Error sobre los tipos abiertos. Lección 18. La imprudencia. El delito imprudente. Lección 19. Principio de responsabilidad subjetiva y combinaciones de dolo e imprudencia (o dolo y dolo). Lección 20. Parte negativa del tipo: causas de atipicidad. Lección 21. Parte negativa del tipo: causas de justificación. Lección 22. Legítima defensa. Lección 23. Estado de necesidad y estado de necesidad defensivo. Lección 24. Caso fortuito. Riesgo permitido. Inexigibilidad jurídica general. Lección 25. El cumplimiento de un deber y el ejercicio legítimo de un derecho, oficio o cargo. La cuestión de la obediencia debida. El consentimiento. Lección 26. La culpabilidad. La imputabilidad. La ley de responsabilidad penal del menor de edad. La [actio libera in causa]. Lección 27. La conciencia de la antijuridicidad. El error de prohibición (remisión). El error sobre las causas de inculpabilidad. La inexigibilidad subjetiva. El miedo insuperable. Distintas clases de emociones, afectos o estados personales y su relevancia. El conflicto.
EL DELITO OMISIVO	Lección 29. La omisión. Clases: tipos de omisión pura y tipos de comisión por omisión. El tipo de omisión pura. El tipo de comisión por omisión. Peculiaridades de los delitos omisivos.

FORMAS DE APARICIÓN DEL DELITO

Lección 30. Las etapas en la realización del delito.
 Lección 31. La codeinfluencia: la autoría. Conceptos de autor. Distinción entre autoría y participación en el sistema de la autoría restrictiva: consecuencias y criterios. Las formas de la autoría. La regulación de la autoría en el Código penal.
 Lección 32. La codeinfluencia: la participación. Las formas de participación en el Código penal.
 Lección 33. Unidad y pluralidad de delitos. El concurso de leyes: reglas. El concurso de delitos. Delito permanente y delito de hábito. Delito continuado.

CIRCUNSTANCIAS MODIFICATIVAS GENÉRICAS

Lección 34. Circunstancias genéricas. Teoría del delito o de la determinación de la pena. Diversos sistemas legislativos. Clasificación sistemática.

LAS CONSECUENCIAS JURÍDICAS DEL DELITO

Lección 35. Circunstancias atenuantes. Las eximentes incompletas.

Lección 36. El sistema de sanciones en el Derecho penal español. La pena privativa de libertad. Formas sustitutivas de la ejecución de las penas privativas de libertad.

Lección 38. Penas privativas de derechos. La pena de multa. Disposiciones comunes sobre las penas, sus clases y efectos.

Lección 39. Aplicación y determinación de las penas.

Lección 40. Las medidas de seguridad. Las consecuencias accesorias.

Lección 41. Extinción de la responsabilidad criminal.

Lección 42. La responsabilidad civil derivada de delitos y faltas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	51	100	151
Resolución de problemas e/ou exercicios	27	41.5	68.5
Probas de tipo test	2	0	2
Outras	3.5	0	3.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan casos prácticos e/ou problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas. Adoita empregarse como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	O alumnado será atendido nos horarios de titorías que serán publicados na web da Facultade de Dereito
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumnado será atendido nos horarios de titorías que serán publicados na web da Facultade de Dereito

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probas de tipo test	Haberá dúas probas de tipo test, cualificadas cada unha delas de 0 a 10 puntos. A nota media de ambas probas constituirá o 50% da cualificación final (o outro 50% corresponde ao exame final) Cada unha delas farase na data establecida polo profesor da materia. Consistirán en preguntas sobre a parte correspondente do temario, indicada polo profesor de materia.	50
Outras	EXAME FINAL: Será unha proba tipo test na que se incluírá a totalidade do temario que terá lugar na data e lugar aprobados pola Xunta de Facultade	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Primeira oportunidade.

a) Ao comezo do curso, a/o alumna/o deberá manifestar a súa vontade de acollerse ao sistema de avaliación continua. A tal fin, o profesor da materia proporcionarlle un documento que a/o alumna/o deberá cubrir e asinar.

b) A/O alumna/o que se acolla ao sistema de avaliación continua, entregando o documento sinalado, será avaliada/o consonte aos criterios previamente establecidos (50% probas tipo test e 50% exame final) e non terá dereito a ser avaliada/o nesta oportunidade conforme a un exame final que represente o 100% da cualificación na materia.

c) A/O alumna/o que non cubra e entregue o devandito documento non terá dereito a ser avaliada/o conforme ao sistema de avaliación continua, podendo realizar nesta oportunidade un exame final que constitúe o 100% da cualificación na materia. O exame final realizarase na data e lugar aprobados pola Xunta de Facultade a e consistirá nunha proba tipo test única que abranguerá todo o temario da materia.

2. Segunda oportunidade.

Consistirá para todas/os as/os alumnas/as nun exame final coa forma dunha proba tipo test que abranguerá todo o temario da materia e suporá o 100% da cualificación, na data e lugar aprobados pola Xunta de Facultade.

3. Convocatoria de "fin de carreira" .

Para aquelas/es alumnas/os que se matriculen na convocatoria de "fin de carreira", o exame consistirá nunha proba tipo test que abranguerá todo o temario da materia e suporá o 100% da cualificación, na data e lugar aprobados pola Xunta de Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

- ÁLVAREZ GARCÍA, Javier/GONZÁLEZ CUSSAC, José Luis (dir.), **Comentarios a la reforma penal de 2010**, 1.ª,
BERDUGO GÓMEZ DE LA TORRE, Ignacio, **Lecciones y materiales para el estudio del Derecho penal. Tomo I, Introducción al Derecho penal**, 1.ª,
BUSTOS RAMÍREZ, Juan/HORMAZÁBAL MALARÉE, Hernán, **Lecciones de Derecho penal. Parte general**, 1.ª ed. Reimpresión,
CEREZO MIR, José, **Curso de Derecho penal español. Parte general, Tomo III. Teoría jurídica del delito/2**, 1.ª,
CEREZO MIR, José, **Curso de Derecho penal español. Parte general, Tomo II. Teoría jurídica del delito/1**, 6.ª,
CEREZO MIR, José, **Curso de Derecho penal español. Parte general, Tomo I. Introducción**, 6.ª,
COBO DEL ROSAL, Manuel/VIVES ANTÓN, Tomás, **Derecho penal. Parte general**, 5.ª,
COBO DEL ROSAL, Manuel/QUINTANAR DÍEZ, Manuel, **Instituciones de Derecho penal español, Parte general**, 1.ª,
COBO DEL ROSAL, Manuel; PERIS RIERA, Jaime Miguel; QUINTANAR DÍEZ, Manuel; SÁNCHEZ DOMINGO, Mª Belén, **Sinopsis de Derecho penal. Parte general libro de estudio**, 1.ª,
CUELLO CONTRERAS, Joaquín, **El Derecho penal español. Parte general. Nociones introductorias. Tomo I**, 3.ª,
CUELLO CONTRERAS, Joaquín/MAPELLI CAFFARENA, Borja, **Curso de Derecho penal. Parte general**, 1.ª,
DE VICENTE MARTÍNEZ, Rosario, **Vademécum de Derecho penal**, 2.ª,
DEMETRIO CRESPO, Eduardo (coord.), **Lecciones y materiales para el estudio del Derecho penal, Tomo II: Teoría del delito**, 1.ª,
DÍAZ Y GARCÍA CONLLEDO (dir.)/TRAPERO BARREALES/DURÁN SECO/ESCOBAR VÉLEZ, **Casos prácticos de Derecho Penal. 1, Introducción y consecuencias jurídicas del delito**, 1.ª,
DÍEZ RIPOLLÉS, José Luis, **Derecho penal español, Parte General, en esquemas**, 3.ª,
GARCÍA-PABLOS DE MOLINA, Antonio, **Introducción al Derecho penal**, 5.ª,
GIL GIL, Alicia/LACRUZ LÓPEZ, Juan Manuel/MELENDO PARDOS, Mariano/NÚÑEZ FERNÁNDEZ, José, **Curso de Derecho penal, Parte General**, 1.ª,
GÓMEZ RIVERO, Carmen (dir.)/MARTÍNEZ GONZÁLEZ, Isabel/NÚÑEZ CASTAÑO, Elena, **Nociones fundamentales de Derecho penal, Parte general**, 2.ª,
GONZÁLEZ CUSSAC, José Luis, **Esquemas: Derecho Penal. Parte General**, 1.ª,
GRACIA MARTÍN, Luis (coord.)/BOLDOVA PASAMAR, Miguel Ángel/ALASTUEY DOBÓN, Carmen, **Lecciones de consecuencias jurídicas del delito: el sistema de penas, medidas de seguridad. consecuencias accesorias y responsabilidad civil derivadas del delito**, 4.ª,
JESCHECK, Hans-Heinrich/WEIGEND, Thomas, **Tratado de Derecho penal. Parte general. Traducción de la 5.ª edición alemana por OLMEDO CARDENETE**, 5.ª,
LANDECHO VELASCO, Carlos María/MOLINA BLÁZQUEZ, Concepción, **Derecho penal español. Parte general**, 8.ª,
LASCURAÍN SÁNCHEZ, Juan Antonio (coord.), **Introducción al Derecho penal**, 1.ª,
LUZÓN CUESTA, José María, **Compendio de Derecho penal Parte General**, 21.ª,
LUZÓN PEÑA, (dir.), DÍAZ Y GARCÍA CONLLEDO, (coord.), DE VICENTE REMESAL, PAREDES CASTAÑÓN. OLAIZOLA, **Código Penal**, 2.ª,
LUZÓN PEÑA, Diego-Manuel, **Lecciones de Derecho penal. Parte general**, 2.ª,
MAPELLI CAFFARENA, Borja, **Las consecuencias jurídicas del delito**, 5.ª,
MAQUEDA ABREU, María Luisa/LAURENZO COPELLO, Patricia, **El Derecho penal en casos. Parte general. Teoría y práctica**, 1.ª,

MARTÍNEZ ESCAMILLA, Margarita/MARTÍN LORENZO, María/VALLE MARISCAL DE GANTE, María, Derecho penal. Introducción. Teoría Jurídica del Delito. Materiales para su docencia y aprendizaje , 1. ^a ,
MIR PUIG, Santiago (a cargo de Víctor Gómez Martín), Derecho penal. Parte general , 9. ^a ,
MUÑOZ CONDE, Francisco/GARCÍA ARÁN, Mercedes, Derecho penal. Parte general , 8. ^a ,
OBREGÓN GARCÍA, Antonio, Derecho penal. Parte general : elementos básicos de teoría del delito , 1. ^a ,
ORTIZ DE URBINA GIMENO, Íñigo (coord.), Memento Reforma penal: L.O. 5/2010 , 1. ^a ,
ORTS BERENGUER, Enrique/GONZÁLEZ CUSSAC, José Luis, Compendio de Derecho penal. Parte General , 3. ^a ,
POLAINO NAVARRETE, Miguel, Lecciones de Derecho penal parte general. Tomo I , 1. ^a ,
POLAINO NAVARRETE, Miguel, Lecciones de Derecho penal parte general. Tomo II , 1. ^a ,
QUINTERO OLIVARES, Gonzalo (con colaboración de F. MORALES PRATS), Parte General del Derecho Penal , 4. ^a ,
QUINTERO OLIVARES, Gonzalo (dir.), La reforma penal de 2010: análisis y comentarios , 1. ^a ,
QUINTERO OLIVARES, Gonzalo et al. (dir.), Esquemas de Teoría jurídica del delito y de la pena , 3. ^a ,
RODRÍGUEZ RAMOS, Luis, Compendio de Derecho penal , 2. ^a ,
ROXIN, Claus (traducción de la 2ª ed. alemana y notas por Diego-Manuel Luzón Peña, Miguel Díaz y Gar, Derecho penal. Parte general. T.I, Fundamentos. La estructura de la teoría del delito , 1. ^a ,
SÁNCHEZ-OSTIZ, Pablo/ÍÑIGO CORROZA, María Elena, Delictum 2.0. Materiales para clases prácticas de introducción a la teoría general del delito , 1. ^a ,
SÁNCHEZ-OSTIZ GUTIÉRREZ, Pablo, Casos que hicieron doctrina en Derecho penal , 2. ^a ,
VARELA CASTRO, Luciano/BARREIRO PRADO, Xosé Xoán, Diccionario xurídico galego , 1. ^a ,
ZUGALDÍA ESPINAR, José Miguel (dir.)/PÉREZ ALONSO, Esteban Juan (coord.)/et al., Fundamentos de Derecho penal (Parte General) , 4. ^a ,

Recomendacións
Materias que continúan o temario
(*)/ Dereito penal e procesual de menores/O03G080V01908 Dereito penitenciario e penoloxía/O03G080V01907
Materias que se recomenda ter cursado previamente
(*)/
Outros comentarios
A asistencia á clase non é obrigatoria pero, en todo caso, si é recomendable.
Aconséllase levar un estudo constante dende o comezo ata o final do primeiro período do curso académico.
É imprescindible asistir á aula co Código Penal vixente.
É necesario estudar a materia a través de manuais e do Código Penal vixente.
O manual de referencia é o seguinte: LUZÓN PEÑA, Diego-Manuel, Lecciones de Derecho penal. Parte general, 2. ^a ed., Valencia, Tirant lo Blanch, 2012.
É necesario completar o estudo a través da xurisprudenza. Xa que logo, será preciso o adecuado manexo das Bases de Datos xurídicas (electrónicas).

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito internacional público				
Materia	Dereito internacional público			
Código	003G081V01303			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Sánchez Ramos, María Belén			
Profesorado	Sánchez Ramos, María Belén			
Correo-e	bsanchez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia pretende achegar ao alumno un coñecemento da dimensión xurídica da Sociedade Internacional e da función do Dereito Internacional Público como sistema regulador das relacións na orde internacional. Con esa finalidade, o Programa divídese en tres grandes partes: o ordenamento xurídico internacional; os suxeitos do Dereito Internacional Público e a aplicación do Dereito Internacional Público			

Competencias de titulación

Código	
A43	CE43 - Coñecer o ordenamento xurídico internacional, identificar os seus problemas de aplicación e saber abordar a súa solución
A44	CE44 - Ser capaz de interpretar e analizar críticamente o ordenamento xurídico-internacional
A58	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A59	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A60	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
A61	CB5 - Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
A62	CG1 - Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
A63	CG2 - Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
A64	CG3 - Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
A65	CG4 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
B1	CT1 - Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
B2	CT2 - Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
B3	CT3 - Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
B4	CT4 - Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
B5	CT5 - Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer o ordenamento xurídico internacional, identificar os seus problemas de aplicación e saber abordar a súa solución.	A43
Ser capaz de interpretar e analizar críticamente o ordenamento xurídico-internacional	A44
Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión	B1
Uso de linguas estranxeiras	B2
Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.	B3
Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.	B4

Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico	B5
Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	A59
(*)Que los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio	A58
Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	A60
Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	A61
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.	A62
Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual.	A63
Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica.	A64
Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar.	A65

Contidos

Tema	
I. O Ordenamento Xurídico-Internacional	
Lección 1 .- A Sociedade Internacional e o seu ordenamento xurídico	1. A Sociedade Internacional A) Evolución histórica B) Carácteres básicos 2.O Dereito Internacional como ordenamento xurídico da Sociedade Internacional A) Concepto de Dereito Internacional Público B) Carácteres do Dereito Internacional Público C) Funcións do Dereito Internacional Público
Lección 2.- A formación do Dereito internacional público	1. A creación e o desenvolvemento progresivo do Dereito Internacional Público 2. Os Tratados Internacionais A) O procedemento de celebración dos Tratados B) A aplicación dos Tratados 3. O costume e os principios xerais 4. Os actos unilaterais dos Estados e das Organizacións Internacionais 5. A recepción das normas internacionais nos ordenamentos internos
II. Os suxeitos do Dereito Internacional Público	
A) O ESTADO	
Lección 3.- O Estado como suxeito primario do Dereito Internacional Público	1. Os elementos constitutivos do Estado 2. O recoñecemento de Estados e o recoñecemento de gobernos 3.As inmunidades do Estado 4.A sucesión de Estados
Lección 4.- O territorio do Estado	1.Concepto e natureza do territorio 2.Modos de adquisición do territorio 3.A delimitación do territorio A) As fronteiras B) Relacións de veciñanza e cooperación transfronteriza 4. As modificacións no exercicio da competencia territorial do Estado
Lección 5.- A competencia territorial do Estado sobre certos espazos marítimos	1.A evolución do Dereito Mar: factores e intereses 2.Os espazos marítimos suxeitos á soberanía dos Estados 3.Os espazos marítimos suxeitos a certas competencias funcionais dos Estados 4.Os espazos marítimos non suxeitos ás competencias dos Estados e certas situacións especiais
Lección 6.- As competencias estatais sobre os espazos supraterrrestres	1.O espazo aéreo 2.Os espazos supraterrrestres non suxeitos ás competencias territoriais dos Estados: O espazo ultraterrrestre
Lección 7.- Outros espazos de interese internacional	1.Os cursos de auga internacionais 2.As canles internacionais 3.Os espazos polares 4.Espazos e recursos naturais: o medio ambiente e a súa protección internacional

Lección 8.-A poboación do Estado	1.A nacionalidade: competencias do Estado sobre os seus súbditos no estranxeiro 2.A condición xurídica do estranxeiro 3.Réximes cualificados de extranxería
Lección 9.- Os órganos do Estado nas Relacións Internacionais	1.Os órganos centrais 2.A representación diplomática 3.As oficinas consulares
B) AS ORGANIZACIONES INTERNACIONAIS	
Lección 10.- Aspectos xerais das Organizacións Internacionais	1.Antecedentes e evolución histórica 2.Concepto 3.Estrutura e formación da vontade 4.Personalidade xurídica internacional 5.Clases
Lección 11.-A Organización das Nacións Unidas	1.Antecedentes e evolución histórica 2.Propósitos e principios 3.Os membros 4.A estrutura institucional 5.As principais funcións
C) A PERSONA HUMANA	
Lección 12.- A persoa humana ante o Dereito Internacional Público	1.A subxetividade internacional do individuo 2.A capacidade de actuar do individuo ante órganos internacionais 3.A responsabilidade internacional do individuo 4.A protección dos Dereitos Humanos
III.A APLICACIÓN DO DEREITO INTERNACIONAL PÚBLICO	
Lección 13.-A responsabilidade internacional	1.Codificación e desenvolvemento progresivo do dereito sobre a responsabilidade internacional 2.A responsabilidade internacional por feitos internacionalmente ilícitos 3.A responsabilidade internacional polas consecuencias perxudiciais de actos non prohibidos polo Dereito internacional público
Lección 14.- Os procedementos para asegurar a aplicación das normas internacionais	1.A protección diplomática 2.As medidas de autotutela 3.Os procedementos institucionalizados
Lección 15.- Os procedementos pacíficos de solución das controversias internacionais	1.As controversias internacionais 2.Os procedementos non xurisdicionais de solución de controversias 3.Os procedementos xurisdicionais de solución de controversias
Lección 16.-O control do uso da forza	1.A prohibición da ameaza ou do uso da forza 2.A reglamentación dos conflitos armados 3.O Dereito Internacional Humanitario

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	27.3	30	57.3
Sesión maxistral	51.5	90.1	141.6
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	0	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	23.1	23.1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Os traballos de aula divídanse en diversas actividades nas que o alumno adquire un protagonismo fundamental. Estas actividades centranse, basicamente, na realización de prácticas e exposición de traballos nas que o alumno debe saber manexar os principais instrumentos xurídicos internacionais.
Sesión maxistral	Nas sesións maxistrais presentarase ao alumno os conceptos fundamentais da asignatura

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Consideramos que xunto coas sesións maxistrais e as clases prácticas e de acción tutorial tamén segue sendo fundamental a tutoría individualizada coa finalidade de atender as dúbidas e orientacións necesarias para cada alumno

Avaliación

Descrición	Cualificación

Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados mediante unha proba escrita na que se exporán cuestións de desenvolvemento sobre epígrafes do programa. Esta proba escrita valorarase ata un máximo de 8 puntos. Aqueles alumnos que opten polo sistema de avaliación continua, deben ter unha nota mínima nesta proba dun 3,5 para que se some a nota dos traballos na aula. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2014-2015	80
Resolución de problemas e/ou exercicios	O traballo de aula valorarase en atención a dous criterios: por unha banda, os casos prácticos e traballos que sexan obxecto de exposición na aula, así como, por outra banda, mediante os casos prácticos que deberán ser entregados ao profesor. Este traballo de aula valorarase ata un máximo de 2 puntos.	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

O primeiro día de clase, entregaráselles unha **"ficha de opción de avaliación"**, que deberán entregar ao profesor, no prazo dunha semana, e na que **deben optar entre o sistema de avaliación continua** ou o **sistema de avaliación final**. Se optan pola avaliación continua, na primeira oportunidade de exame, non poderán acudir á modalidade de avaliación final.

Aqueles alumnos que non se sometan á avaliación continua, a proba a realizar, **modalidade avaliación final**, constará de dous partes: a realización dunha proba escrita con cuestións de desenvolvemento así como a resolución dun caso práctico, exame que, en todo caso, representará el 100% da cualificación.

Os alumnos que, optando polo "sistema de avaliación continua", non superen a materia na primeira oportunidade, conservaráselles a nota que obtivesen na avaliación continua cando se presenten á segunda oportunidade (exame de xuño), tendo que realizar exclusivamente a parte teórica do exame que consistirá, do mesmo xeito que na primeira oportunidade, en preguntas de desenvolvemento sobre epígrafes do programa

O exame correspondente á **Convocatoria "Fin de carreira"** desenvolverase igual que o da modalidade avaliación final.

Bibliografía. Fontes de información

Díez de Velasco, M, **Instituciones de Derecho Internacional Público**, 18ª edic, 2013,
Díez de Velasco, M, **Las Organizaciones Internacionales**, 10ª edic, 2010,
Carrillo Salcedo, J.A, **El Derecho Internacional en perspectiva histórica**, 1991,
Pastor Ridruejo, J.A, **Curso de Derecho Internacional Público y Organizaciones Internacionales**, 17ª edic, 2013,
Mariño Menéndez, **Derecho Internacional Público**, 2007,
Andrés Sáenz de Santa María, P, **Sistema de Derecho Internacional Público**, 2012,
Remiro Brotons y otros, **Derecho Internacional. Curso General**, 2010,
Sánchez, V.M, **Derecho Internacional Público**, 2012,
Jiménez Piernas, C, **Introducción al Derecho Internacional Público. Práctica de España y de la Unión Europea**, 2011,
Sobriño Heredia, JM, **Recopilación de Textos Internacionales y de la Unión Europea**, 2012,
Casanovas, O; Rodrigo, A, **Compendio de Derecho Internacional Público**, 2ª edic., 2013,
Casado Raigon, R, **Derecho Internacional. Parte General**, 2013,

Os alumnos deben acudir a clase cunha Recopilación Textos Internacionais e da Unión Europea

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito comunitario/O03G080V01701
Relacións internacionais, constitución e Unión Europea/O03G080V01904

Outros comentarios

Para a preparación desta materia recoméndase o manual do Prof. Díez de Velasco

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito da Unión Europea				
Materia	Dereito da Unión Europea			
Código	003G081V01304			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	González-Ares Fernández, José Agustín Sánchez Ramos, María Belén			
Profesorado	González-Ares Fernández, José Agustín Sánchez Ramos, María Belén			
Correo-e	ares@uvigo.es bsanchez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O estudo desta materia permitirá ao estudante coñecer mellor a súa condición de cidadán europeo e, sobre todo, ampliará a súa comprensión da dimensión xurídica da Unión Europea. Isto último permitiralle constatar a importancia que pode alcanzar o dereito nos procesos de integración.			

Competencias de titulación

Código	
A45	CE45 - Coñecer a estrutura organizativa e institucional da UE, así como o Ordenamento xurídico comunitario e as súas fontes e incidencia no ordenamento nacional así como as súas relacións co ordenamento xurídico internacional
A46	CE46 - Ser capaz de manexar e interpretar o ordenamento xurídico comunitario
A57	CB1 - Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A58	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A59	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A60	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
A61	CB5 - Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
A62	CG1 - Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
A63	CG2 - Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
A64	CG3 - Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
A65	CG4 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
B1	CT1 - Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
B2	CT2 - Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
B3	CT3 - Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
B4	CT4 - Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
B5	CT5 - Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Coñecer a estrutura organizativa e institucional da UE, así como o ordenamento xurídico comunitario e as súas fontes e incidencia no ordenamento nacional así como as súas relacións co ordenamento xurídico internacional	A45
Ser capaz de manexar e interpretar o ordenamento xurídico comunitario	A46
Capacidade de análise e síntese	B1
Uso de linguas estranxeiras	B2
Capacidade de toma de decisións e traballo en equipo	B3

Comportamento ético e profesional	B4
Capacidade para resolver problemas	B5
Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo	A58
Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	A59
Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	A60
Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	A61
Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.	A62
Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	A63
Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar.	A65
Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica.	A64
Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo	A57

Contidos

Tema	
Tema 1. Orixe e evolución histórica da Unión Europea	1. Antecedentes históricos da UE 2. O proceso de profundización da UE 3. O proceso de ampliación da UE
Tema 2. Natureza xurídica e caracteres da UE	1. Configuración xurídica: a UE como Organización Internacional 2. Valores, obxectivos e principios 3. O sistema de competencias
Tema 3. A Unión Europea e a teoría do poder constituínte	1. A integración europea no marco das formas de Estado 2. O "Dereito orixinario" da UE e o concepto de Constitución
Tema 4. Fundamento e alcance constitucional da pertencencia á UE	1. Bases constitucionais da pertencencia á Unión Europea 2. A pertencencia á UE e as súas consecuencias sobre o sistema constitucional de fontes do Dereito 3. A pertencencia á Unión Europea e as súas consecuencias sobre a organización territorial do Estado español
Tema 5. Sistema institucional da UE (I)	1. Consideracións xerais: principios e medios 2. O Consello Europeo 3. O Consello
Tema 6. Sistema institucional da UE (II)	1. O Parlamento Europeo 2. A Comisión 3. Outras institucións e órganos
Tema 7. Ordenamento xurídico da UE (I)	1. O Dereito orixinario 2. O Dereito derivado 3. O proceso de formación do Dereito derivado
Tema 8. Ordenamento xurídico da UE (II)	1. As relacións entre o Dereito da UE e os Dereitos internos dos Estados membros 2. Os principios de efecto directo, primacía e responsabilidade do Estado 3. Desenvolvemento e execución do Dereito da UE
Tema 9. Sistema xudicial da UE	1. O Tribunal de Xustiza da UE: organización e funcionamento 2. Sistema de recursos ante o TJUE 3. A cuestión prexudicial: cooperación entre o TJUE e o xuíz nacional
Tema 10. Dereitos humanos e cidadanía europea	1. O proceso de incorporación dos Dereitos no Dereito da UE 2. A Carta de Dereitos Fundamentais da Unión Europea 3. A cidadanía europea
Tema 11. As liberdades fundamentais do mercado interior	1. O proceso de integración económica 2. A libre circulación de mercancías e capitais 3. A libre circulación de persoas e servizos
Tema 12. As políticas da UE	1. As políticas comúns da Unión 2. As políticas compartidas da Unión 3. As políticas nas que a Unión dispón de competencias de cooperación, apoio, complemento ou axuda
Tema 13. Acción Exterior da UE: Política exterior e de seguridade común	1. A personalidade internacional da UE 2. As competencias internacionais da UE 3. A Política exterior e de seguridade común

Tema 14. Espazo de liberdade, seguridade e xustiza: tutela xudicial e procesal na Unión Europea

1. Proceso de constitución do Espazo de liberdade, seguridade e xustiza
2. Control de fronteiras, asilo e inmigración
3. Cooperación xudicial civil e penal
4. Cooperación policial en materia penal

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	19.5	22.5	42
Sesión maxistral	33	62	95
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	0	3
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	10	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Os traballos do aula centraranse na realización de diversas actividades onde o principal protagonista é o alumno. As actividades consisten basicamente, na resolución de casos prácticos así como a exposición de traballos no aula
Sesión maxistral	Nas sesións maxistrais presentarase e explicarse ao alumno os aspectos principais da disciplina

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Consideramos que segue sendo esencial a tutoría individualizada
Traballos de aula	Consideramos que segue sendo esencial a tutoría individualizada

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Os coñecementos adquiridos na sesión maxistral serán avaliados mediante unha proba escrita na que se exporán cuestións de desenvolvemento. As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o Curso 2014-2015	80
Resolución de problemas e/ou exercicios	O traballo da aula valorarase en atención a dous criterios: por unha banda, os casos prácticos e traballos que sexan obxecto de exposición na aula, así como, por parte, mediante os traballos ou casos prácticos que deberán ser entregados ao profesor	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

A impartición e avaliación desta materia é responsabilidade de dúas áreas de coñecemento a área de Dereito Constitucional e a área de Dereito Internacional Público.

-A área de Dereito **Internacional impartirá as leccións 1-2; 5-8 e 13**. Estas leccións impartiranse na primeira metade do primeiro cuadrimestre.

-A área de **Dereito Constitucional impartirá o resto do temario**, é dicir, **leccións 3-4; 9-12 e 14**. Estas leccións impartiranse na segunda metade do primeiro cuadrimestre

En canto á **avaliación final**, cada unha das áreas de coñecemento que participan na materia ten un peso proporcional á súa carga docente: Dereito Internacional 50% e Dereito Constitucional 50%. Cada área, á hora de determinar a súa nota, farao seguindo os criterios establecidos na metodoloxía, é dicir, 80% exame final e 20% traballos de aula.

En relación á proba ou exame final escrito, esta proba constará de dous partes, unha por cada Área de coñecemento. Cada parte farase en follas independentes, para que cada profesor poida corrixir o seu parte.

Para superar a materia é necesario obter un mínimo do 50% en cada parte.

Os **alumnos que seguisen o sistema de avaliación continua e se sometan á segunda oportunidade de exame**, só

terán que realizar a parte teórica, que consistirá en preguntas de desarrollo, posto que conservarán a cualificación obtida nos traballos na aula.

Os alumnos que non se sometan á avaliación continua, a proba a realizar constará de dous partes: a realización dunha proba escrita con cuestións de desenvolvemento así como a resolución dun caso práctico, exame que, en todo caso, representará o 100% da cualificación

Bibliografía. Fontes de información

Abellán Honrubia, V; Vilá Costa, B y Olesti Rayo, A, **Lecciones de Derecho comunitario europeo**, Ariel,
Alcaide Fernández, J; Casado Raigón, R, **Curso de Derecho de la Unión Europea**, Tecnos,
Díez de Velasco, M (Coordinado por JM Sobrino), **Las Organizaciones Internacionales**, Tecnos,
Mangas Martín, A y Liñán Noguerras, D.J, **Instituciones y Derecho de la Unión Europea**, Tecnos,
Sánchez, Víctor, M (dir), **Derecho de la Unión Europea**, Huygens,
Sobrino Heredia, J.M, **Recopilación de Textos Internacionales y de la Unión Europea**, Netbiblo,
Sánchez Ramos, B (dir), **La Unión Europea como actor global. Algunas cuestiones analizadas desde el Tratado de Lisboa**, Tirant lo blanch,

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito administrativo I				
Materia	Dereito administrativo I			
Código	003G081V01401			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Bustillo Bolado, Roberto Orlando			
Profesorado	Bustillo Bolado, Roberto Orlando Conde Fernández, Francisco García Gago, José Javier			
Correo-e	rbustillo@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Los objetivos que persigue la enseñanza de esta asignatura son el examen y análisis del Ordenamiento jurídico-administrativo, así como las distintas modalidades de Administraciones públicas y los instrumentos jurídicos de su actividad (con particular atención a la teoría del acto administrativo y del procedimiento, por una parte, y a los contratos de las Administraciones, por otra).			

Competencias de titulación

Código	
A19	CE19 - Coñecer de forma sistemática contidos propios da parte xeral do Dereito Administrativo manexando fontes positivas, xurisprudenciais e doctrinais
A20	CE20 - Ser capaces de entender correctamente os documentos que integran con carácter xeral un expediente administrativo e de actuar conforme a Dereito nun procedemento, tanto desde da posición da Administración como desde a das persoas e empresas interesadas
A57	CB1 - Que os estudantes demostran posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo
A59	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A60	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
A62	CG1 - Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
A63	CG2 - Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
A64	CG3 - Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
A65	CG4 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
B1	CT1 - Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
B2	CT2 - Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
B3	CT3 - Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
B5	CT5 - Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
CG2 - Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual.	A63
CG1 - Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.	A62
CG3 - Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica.	A64
CG4 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar.	A65
CB1 - Que os estudantes demostrasen posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo	A57

CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	A59
CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	A60
CT5 - Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.	B5
CT1 - Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.	B1
CT2 - Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.	B2
CT3 - Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.	B3
CE19 - Coñecer de forma sistemática contidos propios da parte xeral do Dereito Administrativo manexando fontes positivas, jurisprudenciais e doctrinais.	A19
CE20 - Ser capaces de entender correctamente os documentos que integran con carácter xeral un expediente administrativo e de actuar conforme a Dereito nun procedemento, tanto desde da posición da Administración como desde a das persoas e empresas interesadas.	A20

Contidos

Tema

(*)Tema1: O Dereito Administrativo e a Administración pública: concepto e caracteres.
 Tema 2: As fontes do Dereito Administrativo.
 Especial referencia ao Regulamento
 Tema 3: A organización administrativa
 Tema 4: As Administracións públicas e o cidadán
 Tema 5: Actividade administrativa: procedemento e actos
 Tema 6: A contratación das Administracións públicas
 Tema 7: O control de legalidade, en vía administrativa, da actuación da Administración Pública

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	1	0	1
Sesión maxistral	40	80	120
Presentacións/exposicións	10	20	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	20	40	60
Probas de resposta curta	1	13	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Actividades introdutorias	Presentación da materia a impartir
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante. En todo caso nas sesións valorarase e esixirá a participación activa do alumno (respondendo a preguntas ou problemas expostos polo profesor, etc.)
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo
Resolución de problemas e/ou exercicios	Comentario por parte dos alumnos de sentenzas e resolución de casos prácticos inventados ou reais. (trabállase nos grupos medianos, e a finalidade é PROFUNDAR nos coñecementos adquiridos tras as clases maxistrais). Ao estar a clase dividida en varios grupos e poder corresponder nos horario días diferentes, no caso de que unha semana unha clase non poida impartirse por resultar día non lectivo, os alumnos dos grupos que si teñan clase axudarán aos seus compañeiros que non a tiveron a recuperar as actividades adquiridas durante a mesma. Desesta forma foméntase a colaboración e o traballo en equipo, e evítase que os grupos avancen *descompensados.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
--------------	------------

Actividades introductorias	Atenderase aos alumnos en horario de tutorías e ao termo de cada sesión en aula.
Sesión maxistral	Atenderase aos alumnos en horario de tutorías e ao termo de cada sesión en aula.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atenderase aos alumnos en horario de tutorías e ao termo de cada sesión en aula.
Presentacións/exposicións	Atenderase aos alumnos en horario de tutorías e ao termo de cada sesión en aula.
Probos	Descrición
Probos de resposta curta	Atenderase aos alumnos en horario de tutorías e ao termo de cada sesión en aula.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	Valórase a participación activa do estudante, é dicir, a asistencia acompañada de participación de calidade. A mera asistencia pasiva non se valora en absoluto.	10
Presentacións/exposicións	Valórase a participación activa do estudante, é dicir, a asistencia acompañada de participación de calidade. A mera asistencia pasiva non se valora en absoluto.	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	Valórase a participación activa do estudante, é dicir, a asistencia acompañada de participación de calidade. A mera asistencia pasiva non se valora en absoluto.	10
Probos de resposta curta	Varias preguntas curtas (teóricas e/ou prácticas) a resolver nun espazo limitado e cun tempo limitado. O estudante en todo caso poderá contar co apoio de textos legais en soporte físico, non electrónico.	70

Outros comentarios sobre a Avaliación

Se algún alumno, polas razóns que for (que non é necesario xustificar) non pode vir con regularidade a clase e participar na avaliación continua, pode ANTES DE QUE TERMINE O MES DE SETEMBRO, solicitar por escrito que a súa cualificación final derive nun 100% do exame.

A avaliación continua supón en total un 40% da nota. A división 20% + 10% + 10% que figura no cadro superior é meramente *orientativa, pois o resultado final será a valoración conxunta da participación activa do alumno nas distintas actividades.

Os exames realizaranse na Facultade de Dereito nas datas e horas previstas no calendario oficial aprobado pola Facultade e publicado (xunto coas aulas correspondentes) no taboleiro de anuncios da Facultade e na súa web institucional: <http://dereito.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Parada Vázquez, R., **Derecho Administrativo I**, últimas ediciones,

Martín Rebollo, L., **Leyes Administrativas**, Última edición,

García de Enterría/Fernández Rodríguez, **Curso de Derecho Administrativo. I**, Últimas ediciones,

Para seguir as clases resulta IMPRESCINDIBLE acudir *provistos de textos legais (os recomendados da Editorial *Aranzadi ou outros), pois serán unha constante ferramenta de traballo.

É recomendable complementar o estudo con manuais.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Derecho administrativo II/O03G080V01501

Outros comentarios

Recoméndase levar a materia ""ao día"" e dedicar ao estudo en casa ou na Biblioteca polo menos tanto tempo semanal como horas téñanse de clase.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito penal II				
Materia	Dereito penal II			
Código	003G081V01402			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	García Sobrado, José Manuel			
Profesorado	García Sobrado, José Manuel Lago Calvo, Francisco José			
Correo-e	jsobrado@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A53	CE53 - Coñecer as distintas figuras delituosas (delitos e faltas) contidas no Código Penal e nas leis penais especiais, o seu ámbito de aplicación e os criterios de interpretación legal, xurisprudencial e doctrinal
A54	CE54 - Ser capaz de identificar problemas de Dereito penal e de achegar solucións xuridicamente admisibles aos supostos prácticos, manexando adecuadamente as fontes, os principios e valores constitucionais, e a argumentación xurídica
A58	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A59	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A61	CB5 - Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
A62	CG1 - Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
A63	CG2 - Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
A64	CG3 - Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
A65	CG4 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
B1	CT1 - Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
B5	CT5 - Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo	A58
CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	A59
CB5 - Que os estudantes desenvolven aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía	A61
CG1 - Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.	A62
CG2 - Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual.	A63
CG3 - Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica.	A64
CG4 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar.	A65
CE53 - Coñecer as distintas figuras delituosas (delitos e faltas) contidas no Código Penal e nas leis penais especiais, o seu ámbito de aplicación e os criterios de interpretación legal, jurisprudencial e doctrinal.	A53

CE 54 - Ser capaz de identificar problemas de Dereito penal e de achegar solucións xuridicamente admisibles aos supostos prácticos, manexando adecuadamente as fontes, os principios e valores constitucionais, e a argumentación xurídica.

CT5 - Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.	B5
CT1 - Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.	B1

Contidos

Tema

Lección 1. Delitos contra a vida humana independente.	I. Homicidio e as súas formas. 1. Homicidio. 2. Asasinato. 3. Inducción e auxilio ao suicidio. Homicidio-suicidio. A eutanasia.
Lección 2. Delitos contra a vida humana dependente ou en formación.	I. Aborto. II. Lesións ao feto. III. Delitos relativos á manipulación xenética.
Lección 3. Delitos contra a saúde e a integridade persoal.	I. Lesións.
Lección 4. Delitos contra a liberdade.	I. Detencións ilegais e secuestros. II. Ameazas. III. Coaccións
Lección 5. Delitos contra a integridade moral e trata de seres humanos	I. Das torturas e outros delitos contra a integridade moral. II. Da trata de seres humanos.
Lección 6. Delitos contra a liberdade e indemnidade sexuais	I. Agresións sexuais. II. Abusos sexuais. III. Abusos e agresións sexuais a menores de trece anos. IV. Acoso sexual. V. Delitos de exhibicionismo e provocación sexual. VI. Delitos relativos á prostitución e a corrupción de menores. VII. Disposicións comúns.
Lección 7. Omisión do deber de socorro.	I. Omisión do deber de socorro.
Lección 8. Delitos contra a intimidade, o dereito á propia imaxe e a inviolabilidade do domicilio.	I. Descubrimento e revelación de segredos. II. Allanamiento de morada, domicilio de persoas xurídicas e establecementos abertos ao público.
Lección 9. Delitos contra o honor.	I. Calumnia. II. Inxuria. III. Disposicións xerais.
Lección 10. Delitos contra as relacións familiares.	I. Matrimonios ilegais. II. Suposición de parto e alteración da paternidade, estado ou condición do menor. III. Delitos contra os dereitos e deberes familiares. 1. Quebrantamento dos debers de custodia e inducción de menores ao abandono de domicilio. 2. Sustracción de menores. 3. Abandono de familia, menores ou incapaces.
Lección 11. Delitos contra o patrimonio e a orde socioeconómica.	I. Furtos. II. Robos. III. Extorsión. IV. Robo e furto de uso de vehículos. V. Usurpación. VI. Disposicións comúns.
Lección 12. Delitos contra o patrimonio e a orde socioeconómica (continuación)	I. Defraudacións. 1. Estafas. 2. Apropiación indebida. II. Danos. III. Receptación e branqueo de capitais.
Lección 13. Delitos contra os dereitos dos cidadáns extranxeiros.	I. Delitos contra os dereitos dos cidadáns extranxeiros
Lección 14. Delitos relativos á ordenación do territorio e o urbanismo, á protección do patrimonio histórico e ao medio ambiente.	I. Delitos sobre a ordenación do territorio e o urbanismo. II. Delitos sobre o patrimonio histórico. III. Delitos contra os recursos naturais e o medio ambiente. IV. Delitos relativos á protección da flora, fauna e animais domésticos. V. Disposicións comúns.
Lección 15. Delitos contra a seguridade colectiva.	I. Delitos contra a saúde pública. II. Delitos contra a seguridade vial.
Lección 16. Falsedades.	I. Falsificación de moeda e efectos timbrados. II. Falsedades documentais. 1. Falsificación de documentos públicos, oficiais e mercantís e dos despachos transmitidos polos servizos de telecomunicación. 2. Falsificación de documentos privados. 3. Falsificación de certificados. 4. Falsificación de tarxetas de crédito e débito e cheques de viaxe. III. Disposición xeral. IV. Usurpación do estado civil. V. Usurpación de funcións públicas e intrusismo.
Lección 17. Delitos contra a Administración Pública.	I. Prevaricación dos funcionarios públicos e outros comportamentos inxustos. II. Cohecho. III. Tráfico de influencias. IV. Malversación. V. Outros delitos contra a Administración pública.
Lección 18. Delitos contra a Administración de Xusticia.	I. Prevaricación. II. Omisión dos debers de impedir delitos ou de promover a súa persecución. III. Encubrimiento. IV. Realización arbitraria do propio dereito. V. Acusación e denuncia falsas e simulación de delitos. VI. Falso testimonio. VII. Obstrucción á xusticia e deslealtade profesional. VIII. Quebrantamento de condena. IX. Delitos contra a Administración de Xusticia da Corte Penal Internacional.
Lección 19. Delitos contra a orde pública.	I. atentados contra a autoridade, os seus axentes e os funcionarios públicos, resistencia e desobediencia. II. Desordes públicas. III. Tenencia, tráfico e depósito de armas, municións ou explosivos. IV. Organizacións e grupos criminais. V. Organizacións e grupos terroristas e delitos de terrorismo. 1. Organizacións e grupos terroristas. 2. Delitos de terrorismo

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas e/ou exercicios	19.5	40	59.5
Sesión maxistral	33	52	85
Probas de tipo test	2	0	2
Outras	3.5	0	3.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan casos prácticos e/ou problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O/a alumno/a debe desenvolver as solucións adecuadas adoita empregarse como complemento da lección maxistral.
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Atenderase no horario habitual de titorías polos profesores da materia publicado no centro
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atenderase no horario habitual de titorías polos profesores da materia publicado no centro

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probas de tipo test	Haberá dúas probas de tipo test cualificadas cada unha de elas de 0 a 10 puntos. A nota media de ambas probas constituirá o 50% da cualificación final (o outro 50% corresponde o exame final). Cada unha de elas farase na data establecida polo profesor da materia. Consistirán en preguntas sobre a parte correspondente do temario, indicada polo coordinador da materia.	50
Outras	EXAME FINAL: Será unha proba tipo test na que se incluírá a totalidade do temario	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. PRIMEIRA OPORTUNIDADE (MAIO 2015)

- a) Ao comenzo do curso o/a alumno/a deberá manifestar a súa vontade de acollerse o sistema de avaliación contínua. A tal fin, o coordinador da materia proporcionaralle un documento que o/a alumno/a deberá cubrir e asinar.
- b) O/a Alumno/a que se acolla ao sistema de avaliación contínua, entregando o documento sinalado, será avaliado consonte a os criterios previamente establecidos (50% probas tipo test e 50% exame final) e non terá dereito a ser avaliado nesta oportunidade conforme a un exame final que represente o 100% da cualificación na materia,
- c) O/a alumno/a que non entregue o devandito documento non terá dereito a ser avaliado conforme o sistema de avaliación contínua, podendo realizar nesta oportunidade un exame final quee constitue o 100% de cualificación na materia.

2. SEGUNDA OPORTUNIDADE (xullo 2015)

Consistirá para todos/as os/as alumnos/as nun exame final que suporá o 100% da cualificación da materia.

3. CONVOCATORIA DE FIN DE CARREIRA

Para aqueles alumnos que se matriculen na convocatoria de fin de carreira, o exame final consistirá nunha proba tipo test que abranguerá todo o temario da materia e suporá o 100% da cualificación.

Bibliografía. Fontes de información

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito penal I/O03G081V01302

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Sistema xudicial español e proceso civil				
Materia	Sistema xudicial español e proceso civil			
Código	003G081V01403			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	2	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Iglesias Canle, Ines Celia			
Profesorado	Iglesias Canle, Ines Celia Martínez García, Mirian			
Correo-e	ines@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A materia Sistema Xudicial Español e Proceso Civil estruturase en dúas partes. Na primeira parte, a la que se dedicará 1/3 de la carga lectiva, se estudia, básicamente, el concepto y garantías de la jurisdicción, la organización de los órganos jurisdiccionales, el personal de los órganos jurisdiccionales y el colaborador, así como los principios rectores del proceso. La segunda parte, que ocupará los 2/3 de la carga lectiva, se dedica al estudio del proceso civil: sujetos y objeto del proceso; desarrollo del proceso en sus distintas modalidades; la prueba en el proceso civil; las medidas cautelares; los recursos y la ejecución forzosa.			

Competencias de titulación	
Código	
A32	CE32 - Coñecer a organigrama xurisdiccional español e da U.E., a organización e funcións do persoal xurisdiccional e do persoal ao servizo da Administración de Xustiza, así como as institucións básicas do proceso civil e as súas modalidades procedimentais.
A33	CE33 - Ser capaz de identificar os problemas xurídicos-procesuais de carácter civil e abordar a súa solución mediante a interpretación e aplicación crítica da normativa procesual civil
A58	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A59	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A60	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
A62	CG1 - Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
A63	CG2 - Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
A64	CG3 - Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
A65	CG4 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
B1	CT1 - Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
B3	CT3 - Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
B4	CT4 - Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
B5	CT5 - Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
CG1 - Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.	A62
CG2 - Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual	A63
CG3 - Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica	A64
CG4 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar	A65
CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo	A58

CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	A59
CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	A60
CT4 - Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.	B4
CT5 - Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.	B5
CT1 - Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.	B1
CT3 - Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.	B3
CE32 - Coñecer a organigrama xurisdiccional español e da U.E., a organización e funcións do persoal xurisdiccional e do persoal ao servizo da Administración de Xustiza, así como as institucións básicas do proceso civil e as súas modalidades procedimentais.	A32
CE33 - Ser capaz de identificar os problemas xurídicos-procesuais de carácter civil e abordar a súa solución mediante a interpretación e aplicación crítica da normativa procesual civil	A33

Contidos

Tema	
I.- XURISDICCIÓN: CONCEPTO E GARANTÍAS CONSTITUCIONAIS. ORGANIZACIÓN DA XURISDICCIÓN ESPAÑOLA.	Tema 1.-A Xurisdicción como "función" e como "poder" do Estado: 1.- O conflito e os seus medios de solución. 2.- Funcións específicas da Xurisdicción.- 3.- O Poder Xudicial e os outros Poderes do Estado. Tema 2.- Garantías da Xurisdicción: 1.- A independencia do Poder Xudicial. 2.- A exclusividade da Xurisdicción. 3.- O principio de unidade xurisdiccional. 4.- A responsabilidade do Estado polo funcionamento da Xustiza. Tema 3.- Organización da Xurisdicción ordinaria. Tribunais especiais constitucionalizados: 1.- Ordes xurisdictionais. 2.- Os órganos xurisdictionais ordinarios e as súas competencias. 3.- O Tribunal Constitucional. 4.- A Xurisdicción militar. 5.- O Tribunal del Contas. 6.- Tribunais supranacionais.
II.- PERSOAL DOS XULGADOS E TRIBUNAIS	Tema 4.- Personal xurisdiccional: 1.- Clases e categorías. 3.- Estatuto dos xuíces e maxistrados. 3.- Órganos de goberno do Poder Xudicial. Tema 5.- A oficina xudicial: 1.- A oficina xudicial. 2.- Os Secretarios Xudiciais. 3.- Corpo de funcionarios da administración de xusticia. 4.- Outros profesionais que cooperan coa Administración de Xustiza.- 5. A Policía Xudicial. Tema 6.- Persoal colaborador: 1.- O Ministerio Fiscal. 2.- Avogados e Procuradores
III.- A PERSOA ANTE A ADMINISTRACIÓN DE XUSTIZA. DEREITOS BÁSICOS.	Tema 7.- A persoa ante a Administración de Xusticia: 1.- Dereito á tutela xudicial efectiva. 2.- Dereito a un proceso con todas as garantías. 3.- Dereito á asistencia xurídica gratuita.
IV.- O PROCESO E OS SEUS PRINCIPIOS RECTORES.	Tema 8.- Concepto e principios informadores do proceso. Os presupostos procesuais: 1.- Concepto, natureza, contido e función do proceso. 2.- Os principios informadores do proceso o do procedemento. 3.- Os presupostos procesuais: relativos ao órgano xudicial, relativos ás partes e relativos ao obxecto do proceso. 4.- Estrutura básica do proceso. 5.- Efectos do proceso. Tema 9.- Os actos procesuais. Actos de comunicación e auxilio xudicial: 1.- Os actos procesuais: concepto e clases; lugar, tempo e forma dos actos procesuais 2.- Actos de comunicación. 3.- Actos de auxilio xudicial
V. O PROCESO CIVIL: CONCEPTOS XERAIS E PRESUPOSTOS PROCESUAIS.	Tema 10.- O proceso civil y o Dereito procesual civil: 1.- Concepto, función e natureza do proceso civil. 2.- Fontes. 3.- Principios e estrutura básica do proceso civil. Tema 11.- Suxeitos do proceso civil (I). Órgano xurisdiccional: 1.- Orde xurisdiccional civil: órganos xurisdictionais e competencia. 2.- A competencia obxectiva, funcional e territorial. 5.- Tratamento procesual da competencia. Tema 12.- Suxeitos (II). As partes: 1.- Capacidade para ser parte. 2.- Capacidade procesal 3.- Lexitimación. 4.- Postulación. 6. Pluralidade de partes: litisconsorcio e intervención procesual. Tema 13.- O obxecto do proceso: 1.- Elementos que identifican o obxecto do proceso. 3.- Pluralidade de obxectos: Acumulación de acción e de procesos.

VI. DESENROLO DO PROCESO CIVIL

Tema 14.- Actos previos ao proceso civil. A demanda: 1.- Actos previos ao proceso civil. 2.- A demanda e o seu contido. 3.- Documentos que deben presentarse coa demanda. 4.- Efectos da interposición da demanda.

Tema 15.- Posicións do demandado fronte á demanda: 1.- Contestación á demanda. Excepcións. 2.- A reconvenção. 3.- A ausencia do demandado no proceso: a rebeldía. Características e efectos.

Tema 16.- A audiencia previa ao xuízo: 1.- A audiencia previa. 2.- Proposición e admisión da proba. Sinalización do xuízo. 3.- Feitos novos ou de nova noticia. O escrito de ampliación.

Tema 17.- A proba. 1.- Concepto. 2.- Fontes e medios de proba. 3.- Obxecto da proba. 4.- Carga da proba. 5.- Ilícitude da proba. 6.- A valoración da proba. 7.- Procedemento probatorio.

Tema 18.- Os medios de proba: 1.- A proba documental. 2.- Reprodución da palabra, o son e a imaxe. 3.- O interrogatorio das partes. 4.- A proba de testemuñas. 5.- A proba de informes. 6.- Dictamen de peritos. 7.- A proba de recoñecemento xudicial. 8.- As presuncións: concepto e clases.

Tema 19.- O xuízo ou vista. A sentenza. A cousa xulgada. 1.- Desenrolo do xuízo ou vista. 2.- Conclusións e informes. 3.- Dilixencias finais. 4.- A sentenza. 5.- A cousa xulgada formal e material. 6.- Rescisión de sentencias firmes. O proceso de revisión. A audiencia ao rebelde.

Tema 20.- Terminación anticipada do proceso. 1.- Renuncia. 2.- Allanamento. 3.- Desistimento. 4.- Transacción. 5.- Satisfacción extraprocesual. 6.- Caducidade na instancia. 7.- Sobresemento

Tema 21.- As costas procesuais. 1.- As costas procesuais: criterio da LEC respecto ao pago das costas. 2.- Excepcións e limitacións á condena de costas. 3.- A tasación de costas. 4.- A taxa xudicial.

VII. OS RECURSOS

Tema 22.- Recursos. Os recursos contra resolucións interlocutorias. O recurso de apelación: 1.- Concepto e fundamento dos recursos. 2.- Clases. 3.- Presupostos. 4.- Recursos contra resolucións interlocutorias. 5.- Recurso de apelación. 6.- A execución provisional.

Tema 23.- O recurso extraordinario por infracción procesal. Recurso de casación: 1.- Recurso extraordinario por infracción procesal. 2.- O recurso en interese de lei. 3.- O recurso de casación

VIII. AS MEDIDAS CAUTELARES

Tema 24.- As medidas cautelares: 1.- Concepto e características. 2.- Competencia. 3.- Presupostos. 4.- Medidas cautelares específicas. 5.- Procedemento de adopción e oposición. 6.- Caución substitutoria. 7.- Modificación e alzamento

IX. A EXECUCIÓN FORZOSA

Tema 25.- O proceso de execución: 1.- Títulos executivos: concepto e clases. 2.- Recoñecemento de títulos estranxeiros. 3.- Partes na execución. 4.- Tribunal competente. 5.- A demanda executiva e documentos que deben acompañala. O despacho de execución. 6.- Oposición na execución.

Tema 26.- Tipos de execución: 1.- Execución dineraria. Requirimento de pago. 2.- O embargo. 3.- Localización dos bens do executado. 4.- A tercería de dominio. 5.- Realización dos bens embargados: o procedemento de apremio. 6.- Particularidades da execución de bens hipotecados o pignorados. 7.- A execución non dineraria.

X. TIPOLOXÍA DE PROCESOS DECLARATIVOS ORDINARIOS

Tema 27.- Procesos declarativos ordinarios. 1.- Xuízo ordinario. 2.- Xuízo verbal.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	40	85	125
Estudos/actividades previos	0	30	30
Estudo de casos/análises de situacións	36	24.2	60.2
Titoría en grupo	2	0	2
Probas de resposta curta	2	0	2
Estudo de casos/análise de situacións	2	0	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenrolar polo estudante.
Estudos/actividades previos	Busca e lectura de forma autónoma por parte do alumnado da documentación recomendada polo profesor que lles facilite o seguimento posterior das sesións maxistrais.
Estudo de casos/análises de situacións	No horario de titorías fixado polo profesor/a e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor/a as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou cos exercicios e casos prácticos propostos.
Titoría en grupo	No horario de titorías fixado polo profesor/a e publicado oportunamente polo centro, os alumnos/as, individualmente ou en grupos moi reducidos, poderán consultar co profesor/a as dúbidas e cuestións que se lles susciten en relación cos contidos teóricos da materia ou cos exercicios e casos prácticos propostos

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Probas de resposta curta	Ao longo do cuadrimestre realizaránse nas fechas indicadas polo profesor 2 pruebas tipo test e/ou pregunta curta (1 da parte de Sistema Judicial Español y 1 da parte de Proceso Civil). Estas probas non liberan materia de cara ao exame final.	25
Estudo de casos/análise de situacións	Na data indicada polo profesor realizarase unha proba de carácter práctico consistente no estudo dun caso. Esta proba versará sobre a parte de Proceso Civil.	25
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Na data fixada no calendario oficial de exames, realizarase un exame teórico, que comprende toda a materia	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

1. Primeira avaliación (xaneiro):

O estudante debe elixir entre un sistema de avaliación continua ou a realización dun exame final.

a) Avaliación continua:

O estudante que se someta á avaliación continua realizará durante o cuadrimestre dúas probas teóricas, cuxa nota media constituirá o 25% da calificación final, e unha proba práctica que constituirá tamén o 25% da calificación final.

A avaliación completárase cun exame final que será escrito e realizarase na data fixada no calendario oficial de exames. Este exame representa o 50% da nota final, pero ten que ser superado cun 5 sobre 10 para que se sume á nota media obtida na avaliación continua.

O estudante que non se someta á avaliación continua realizará un exame final que representa o 100% da calificación da materia. O exame constará de dúas partes: unha teórica e unha práctica. Para superar o exame e ter a condición de aprobado esíxese superar cada unha das partes, a parte teórica e a parte práctica. Una vez superadas, a nota global resultará da suma de ambas.

2. Segunda avaliación (xullo):

Consistirá para todos os alumnos nun examen final único que representa o 100% da calificación da materia.

O exame constará de dúas partes: unha teórica e outra práctica.

Para superar o exame e ter a condición de aprobado esíxese superar cada unha das súas partes, a parte práctica e a teórica. Unha vez superadas cada unha delas, a nota resultará da suma de ambas.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2014-15.

Bibliografía. Fontes de información

Introducción al Derecho Procesal, Valencia, 2012.

- MORENO CATENA, V., y CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., *Derecho Procesal Civil. Parte General*, Valencia, 2012.

- MORENO CATENA, V., y CORTÉS DOMÍNGUEZ, V., *Derecho Procesal Civil. Parte Especial*, Valencia, 2012.

- MONTERO AROCA, J., GÓMEZ COLOMER, J. L., MONTÓN REDONDO, A., BARONA VILAR, S., *Derecho Jurisdiccional I. Parte*

Recomendaciones

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Dereito civil II. Dereitos reais				
Materia	Dereito civil II. Dereitos reais			
Código	003G081V01404			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Dereito privado			
Coordinador/a	Noriega Rodríguez, Lidia			
Profesorado	Noriega Rodríguez, Lidia			
Correo-e	lidianr@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Materia de carácter obligatorio que trata do concepto de dereito real, o seu adquisición e extinción, do dereito real de propiedade e dos dereitos reais limitados, xunto coa posesión e a publicidade registral. Permite coñecer institucións xurídicas esenciais no Dereito civil.			

Competencias de titulación	
Código	
A49	CE49 - Coñecer as normas civís relativas aos Dereitos Reais en canto á súa adquisición, extinción e perda, cun específico estudo do dereito real de propiedade e dos dereitos reais limitados, xunto cos modos de publicidade dos devanditos Dereitos reais
A50	CE50 - Coñecer as normas civís relativas ao dereito de Familia con especial referencia ao matrimonio, as súas crises e ás institucións de custodia e garda de menores e incapacitados, así como ao dereito de sucesións desde a perspectiva do dereito común e do dereito territorial galego
A58	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo
A59	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
A60	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
A62	CG1 - Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
A65	CG4 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
B1	CT1 - Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.
B2	CT2 - Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.
B3	CT3 - Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
B4	CT4 - Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
B5	CT5 - Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Competencias de materia	
Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
CG1 - Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.	A62
CG4 - Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar.	A65
CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo	A58
CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	A59
CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	A60
CT4 - Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.	B4
CT5 - Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.	B5

CT1 - Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.	B1
CT2 - Uso de linguas estranxeiras nas actividades das diferentes materias.	B2
CT3 - Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.	B3
CE49 - Coñecer as normas civís relativas aos Dereitos Reais en canto á súa adquisición, extinción e A49 perda, cun específico estudo do dereito real de propiedade e dos dereitos reais limitados, xunto cos modos de publicidade dos devanditos Dereitos reais.	
CE50 - Coñecer as normas civís relativas ao dereito de Familia con especial referencia ao matrimonio, as súas crises e ás institucións de custodia e garda de menores e incapacitados, así como ao dereito de sucesións desde a perspectiva do dereito común e do dereito territorial galego	A50

Contidos

Tema

Tema I. Os dereitos reais.	1. O dereito real. 1.1. Concepto e caracteres. 1.2. Clasificación dos dereitos reais. 2. Distinción entre os dereitos reais e de crédito. 3. Estructura dos dereitos reais. 3.1. Os suxeitos. 3.2. Obxectivo. 3.3. Contido.
Tema II. Adquisición e extinción dos dereitos reais.	1. A adquisición dos dereitos reais: art. 609 do Código Civil. 2. Adquisición originaria e derivativa dos dereitos reais. 2.1. Adquisición originaria. 2.2. Adquisición derivativa. 3. A adquisición o transmisión derivativa 3.1. O sistema do título e do modo. 3.1.1. O título 3.1.2. O modo ou tradición. 3.1.2.1. Concepto. 3.1.2.2. Clases. 4. A extinción dos dereitos reais: causas.
Tema III. A propiedade.	1. Evolución histórica e concepto actual. 2. O contido da propiedade. 2.1. O poder o facultade de exclusión. 2.2. A facultade de goce 2.3. Límites e limitacións ao poder de goce. 2.4. As relacións de vecindad. 2.5. A medianería. 2.6. A facultade de disposición. 2.7. As prohibicións de dispoñer. 3. As propiedades especiais. 3.1. A propiedade urbana. 3.2. A propiedade rústica. 3.3. A propiedade das augas. 3.4. A propiedade das minas. 3.5. A propiedade dos montes. 3.6. A propiedade intelectual. 3.7. A propiedade industrial.

Tema IV. A copropiedade. A propiedade horizontal.

I. A copropiedade.

1. Comunidade e copropiedade.
2. As comunidades "romana" e "germánica".
3. A copropiedade por cuotas. Réxime xurídico.
- 3.1. Facultades e deberes dos comuneros en relación coa cosa común.
- 3.2. Enaxenación ou disposición da cuota privativa.
4. A división da cosa común.
- 4.1. A acción da división.
- 4.2. O pacto de indivisión.
- 4.3. Procedementos para a división da cosa.
- 4.4. Efectos da división.

II. A propiedade horizontal.

1. Regulación legal.
2. Constitución da propiedade horizontal. O título constitutivo. Os Estatutos da Propiedade Horizontal e os reglamentos de réxime.
3. Elementos comúns e privativos.
4. A cuota de participación.
5. Dereitos e obrigacións dos propietarios.
6. Réxime de administración e representación da propiedade horizontal. Órganos.
7. Extinción.

Tema V. A protección da propiedade.

1. A acción reivindicatoria.
2. Referencia á acción publiciana.
3. A acción negatoria.
4. A acción de cerramento de fincas.
5. A acción de deslinde e amoxonamento.

Tema VI. A posesión.

1. Concepto.
2. Clases.
3. Suxeitos da posesión.
4. O obxeito da posesión.
5. Adquisición da posesión.
6. A continuación da posesión: as presunciones posesorias.
7. A perda da posesión.
8. Os efectos da posesión.
9. A liquidación do estado posesorio.
10. A adquisición a non dominio.
11. A protección da posesión.

Tema VII: A ocupación. A accesión. A usucapión.

I. A ocupación.

1. Concepto e requisitos.
2. Bens excluídos do ámbito da ocupación.
3. O hallazgo.
4. O tesoro oculto.
5. Animais escapados.

II. A accesión.

1. Accesión de inmovible a inmovible.
2. Accesión de movable a inmovible.
3. Accesión invertida.
4. Accesión de movable a movable.

III. La usucapión.

1. Ideas xerais.
 2. Clases de usucapión: ordinaria e extraordinaria.
 3. Suxeito e obxecto.
 4. Requisitos da posesión.
 5. Requisitos especiais da usucapión ordinaria.
 6. Os prazos posesorios.
 7. Renuncia da usucapión.
-

Tema VIII. O usufructo.	1. Concepto. 2. Constitución. 3. Elementos obxetivos e subxetivos. 4. Contido do usufructo. 4.1. Obrigacións e dereitos do usufructuario. 4.2. Obrigacións e dereitos do nudo propietario. 5. Extinción do usufructo. 6. Os dereitos de uso e habitación.
Tema IX. Outros dereitos reais de goce.	I. As servidumbres. 1. As servidumbres: prediais e personais. Concepto. 2. Clasificación das servidumbres. 3. As servidumbres legais. 4. As servidumbres voluntarias. 5. Contido. 6. Constitución. 7. Servidumbres personais. III. O dereito de superficie. 1. Concepto e caracteres. 2. Regulación e clases. 3. Os denominados dereitos reais de vó e subsuelo.
Tema X. Os dereitos reais de garantía: a prenda.	I. As garantías reales. 1.1. Concepto. 1.2. Caracteres. 1.3. Facultades de venda do ben gravado e de cobro preferente. 2. A prenda. 2.1. Concepto e caracteres. 2.2. Contido . 2.3. Extinción prenda.
Tema XI: A hipoteca.	1. Concepto e características. 2. Constitución da hipoteca. 3. A obrigación garantizada da hipoteca. 4. Clases de hipotecas. 5. Bens susceptibles de hipoteca. 6. Dereitos reais no hipotecables. 7. Extensión natural e obxetiva da hipoteca. 8. Distribución da responsabilidade hipotecaria. 9. A venda da finca hipotecada.
Tema XII: Dereitos reais de adquisición.	1. Ideas xerais. 2. O tanteo e retracto. 3. O retracto legal. 4. O retracto convencional. 5. O dereito de opción.
Tema XIII: Dereito inmobiliario rexistral.	1. O Rexistro da Propiedade. 2. Sistema de folio real e libros rexistrais. 3. A finca rexistral. 3.1. Concepto. 3.2. A inmatriculación da finca. 3.3. Modificacións da finca rexistral. 4. Actos e dereitos inscribibles. 5. Os principios hipotecarios. 5. Procedemento rexistral. 6. Os asentos rexistrais. 7. A inscrición: efectos. 8. A fe pública rexistral. 9. Os demais asentos rexistrais.

(*)Tema XIII: Derecho inmobiliario registral.

- (*)1. El Registro de la Propiedad.
- 2. Sistema de folio real y libros registrales.
- 3. La finca registral.
- 3.1. Concepto.
- 3.2. La inmatriculación de la finca.
- 3.3. Modificaciones de la finca registral.
- 4. Actos y derechos inscribibles.
- 5. Los principios hipotecarios.
- 6. Los asientos registrales.
- 7. La inscripción: efectos.
- 8. La fe pública registral.
- 9. Los demás asientos registrales.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Estudo de casos/análises de situacións	15.7	13.2	28.9
Presentacións/exposicións	5.2	4.4	9.6
Sesión maxistral	31.5	26	57.5
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	3.5	50.5	54

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Estudo de casos/análises de situacións	Análise dun feito, problema ou caso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución.
Presentacións/exposicións	Actividade de posta en común e resolución de dúbidas, realización de probas obxectivas, avaliación de s
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para o asesoramento/desarroio de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Estudo de casos/análises de situacións	Proba na que se presenta unha situación ou problemática xa dada ou que pode darse, partindo dos diferentes factores involucrados, a análise dos antecedentes, condicións, da situación, etc.	20
Presentacións/exposicións	Realización dunha situación ou problemática polo alumno de forma autónoma e exposición pública para o seu posterior debate.	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	70

Outros comentarios sobre a Avaliación

1ª oportunidade (maio 2015)

Enténdese como regra xeral que os alumnos optan polo sistema de avaliación continua cos porcentaxes xa indicados. O alumno deberá obter para poder compensar unha parte coa outra, un 3 sobre 10 nos casos e un 4 sobre 10 na proba. O alumno que desexa abandonar a avaliación continua, deberá comunicalo ó profesor ata os 60 días seguintes ó comezo das clases da materia.

O alumno que non se acolla á avaliación continua por deixala o por no poder asistir, poderá facer unha proba final na que se lle formularán, en relación cos contidos da materia, iguais as preguntas de resposta longa incrementadas nunha respecto de aqueles que optasen pola avaliación continua e, ademais, un caso práctico. A calificación final deste exame será do 100% cos porcentaxes xa indicados, é dicir, 70% o examen teórico e 30% o práctico. Deberá obter para poder compensar unha parte coa outra, un 3 sobre 10 no caso práctico e un 4 sobre 10 na proba de contido.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2014/2015.

2ª oportunidade (xullo 2015)

O sistema de avaliación na segunda convocatoria (xullo), será igual que na primeira, tanto para quenes sigan a avaliación continua como para aqueles que no.

No mesmo curso, guardaránse as notas de avaliación continua dunha convocatoria para outra (maio e xullo).

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2014/2015.

Fin de carreira (outubro 2014)

O exame consistirá nunha proba final na que se le formularán, en relación cos contenidos da materia, preguntas de resposta longa e un caso práctico. A calificación final deste exame será do 100% cos porcentaxes xa indicados, é dicir, 70% o examen teórico e 30% o práctico. Deberá obter para poder compensar unha parte coa outra, un 3 sobre 10 no caso práctico e un 4 sobre 10 na proba de contido.

As datas e horarios das probas de avaliación das diferentes convocatorias son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso 2014/2015.

Bibliografía. Fontes de información

O'CALLAGHAN, X., **Compendio de Derecho civil, tomo III**, última edición,

ALBALADEJO, M., **Derecho civil, tomo III**, última edición,

BERCOVITZ RODRÍGUEZ-CANO, B., **Manula de Derecho Civil. Derechos Reales**, última edición,

LASARTE, C., **Compendio de Derechos Reales**, última edición,

O alumno deberá dispor dunha edición actualizada do Código civil.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Dereito civil III. Familia e sucesións/O03G080V01502

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito civil I. Obrigas e contratos/O03G081V01301

Outros comentarios

O alumno deberá dispoñer e levar a clase una edición do Código Civil actualizado tanto para as clases teóricas como para as prácticas.